

HEBREO CARTA HEBREORĀ ITEA

Nañ cartada hebreorā itea bʌdə basía. Cawadaẽ panla caiba bʌsida. Λcʌrlmaarā Bernabeba, Apoloba, Silaba, Lucaba, Clemente Romanebemaba wa dewaraba bʌsida. Naẽna zocārāba crīcha panasidaa Pauloba bʌdada. Ababe cawa panla Hebreo carta bʌdara judio basida. (Judiorāra hebreo bedeade bedeabada bĕrā hebreorā abadaa.) Nañ carta bʌdaba, dji carta edadarā bida Timoteora unubadjidaa (13:23). Mañ awara djabarā Italia druadebemarā ume dji bia basía (13:24-25). Poa 70 bai naẽna bʌsia.

Nañ cartara djabarā judiorā bia mīga ɓea itea bʌsia Jesucrito igararānamārēā. Jesucrito įjā panla carea ādjia erobeara Λcʌrlba jārīsidaa (10:32-34). Jūma nañ cartade dji bʌdaba jara bʌla Critora dji dromaara bʌda.

Critora bajānebema nezocarā cāyābara biara bʌla (1:1neba aba 2:18daa). Critora Moise cāyābara biara bʌla (3:1neba aba 4:13daa). Critora dadjirā Sacerdote dji Dromaara bʌla (4:14deba aba 7:28daa). Critoba cadjurua carea odara sacerdoterāba obada cāyābara biara bʌla (8:1neba aba 10:39daa).

Jīrūare dji carta bʌdaba jara bʌla Ācōrēba dadjirā bia unumārēā idjida įjānidā panʌda (11:1neba aba 13:25daa). Dji crīcha dromara 12:1ne bʌla: “Mañ ēberārā zocārāba unubisidaa Ācōrēra wārāda įjāsidada. Mañda cawa panla bĕrā dadjirā bida ara mañ quīrāca įjā pananida panla. Dadjirāa idu įjābicara, cadjiruaba dadjirā bʌrá edabari sida ãyā

bədapeda jūma droa panʌneba nocodaa wānadrl
dadjirā jūēnida panʌmaa.”

Ācōrē Warrara dji dromaara bʌa

¹ Naēnaeda Ācōrēba dadji drōā naēnabemarāā
bərima zocārā quīrātanoaneba bedeabadjia.
Idjideba bedeabadarāneba māwā osia. ² Baribʌrl
naāl jīrūarebema ewaride idji Warradeba dadjirāā
bedeasia. Idji Warradeba Ācōrēba ne jūmada
osia idjabā idjida bʌasia ne jūma erobamārēā.
³ Idji Warraba Ācōrē quīrāwārēā dorrodorroada
unubibaria. Idjiabʌrl Ācōrēra sāwā bʌda
cawabibaria. Idji bedea lʌla bʌdēba ne jūma
odara ara māwā bʌa. Idjia dadjirā cadjiruara
sʌgʌpeda Ācōrē dji droma bʌl jʌwa araare bajāne
chūmesia.

⁴ Ācōrēba idjira bajānebema nezocarā cāyābara
dji dromaara bʌasia. Ācōrēba idjira trʌl bʌasia
“mʌ Warra,” mañne ādjirāra trʌl bʌasia “mʌ nezo-
carā.” Māwā Ācōrēba idji trʌl bʌdara ādjirā trʌl bʌda
cāyābara biara bʌa. ⁵ Ācōrēba ni abal bajānebema
nezocaa nāwā jaraē basía:

Bʌra mʌ Warraa. Idi bʌra mʌ Warraada abʌrla.*

Idjabā ādjidebemada nāwā jaraē basía:

Mʌra idji zeza baya, idjabā idjira mʌ warra baya.†

⁶ Ācōrēba idji Warra iwina naāl ējūānaa
diabuebʌrlde nāwā jarasia:

* ^{1:5} Salmo 2:7. Idi bʌra mʌ Warraada abʌrla. Griego bedeade bʌ
bʌa: “Idi mʌa bʌda unusia” wa “idi mʌra bʌ zeza basía.” † ^{1:5} 2
Samuel 7:14.

Jūma Ācōrē bajānebema nezocarāba idjía bia bedeadida panla.

⁷ Bajānebema nezocarānebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Bajānebema nezocarāda osia nāūrā quīrāca bēadamārēā.[‡]

Ādjirāra osia tʌbʌ urua quīrāca bēadamārēā. §

⁸ Baribʌrʌ idji Warradebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Ācōrē, bʌra ewariza jūmarā boroda baya. Bʌ pu-rura jipa pe ero baya. ⁹ Bʌ biadrʌ quīrīāsia. Cadjiruara quīrāmasia.

Mañ carea Ācōrē, bʌ Ācōrēba jūma bʌ ume panla cāyābara bʌdrʌ dji dromaara bʌsia. Māwā bʌra bio bʌsridabisia.*

¹⁰ Idjabā nāwā jarasia:

Jūmarā Boro, naārāeda bʌla nañ ējūāda, bajā siða osia.

¹¹ Jūma mañgʌra jōya baribʌrʌ bʌra ara māwā baya.

Jūma mañgʌra dji sore baya wua dji sore babari quīrāca.

¹² Wua sore ērāpeda djiwidí jābʌrʌ quīrāca bʌla jūma mañgʌra ãyā bʌpeda djiwidida oya.

Baribʌrʌ bʌra ara bʌdji bʌda baya. Bʌra beucaa. †

¹³ Ācōrēba ni abal bajānebema nezocaa jaraē basiá:

Māl jāwa araare chūmedua abā bʌ dji quīrūra māla jūma bʌ jāwaeda bʌbʌrʌdaa.‡

‡ **1:7** Griego bedeade “nāūrā” idjabā “jaure” abari bedeaa. Mañ carea ȳcʌrʌ traduccióñe mañ versículo de nāwā bʌ bʌla: “Idji bajānebema nezocarāda osia jaureda bēadamārēā.” § **1:7** Salmo 104:4.

* **1:9** Salmo 45:6-7. † **1:12** Salmo 102:25-27. ‡ **1:13** Salmo 110:1. Bʌ jāwaeda bʌbʌrʌdaa. Griego bedeade bʌ bʌla: “Bʌ jīrū edre bʌbʌrʌdaa.”

14 Jūma bajānebema nezocarāda Ācōrēba zocabaria. Ācōrēba ādjirāra diabuebaria dji ēdrʌdirā carebadamārēā.

2

Quīrācuita beadadua Crito igarada amaaba

1 Mał bērā ãi wāna amaaba dadjirāba wārā bedea ūrīpedadara quīrācuita biara ēpēnida panʌla. **2** Ācōrēba naëna obi bāda bedeara bajānebema nezocarāneba diasia. Mał bedeara ēberārāba jūma ījā odida panasidaa. Jūma ījā oě bearā, igara bea sida Ācōrēba aride cawa obadjia. **3-4** Ara mał quīrāca Ācōrēba ēdrʌ edaidebema bedeada dadjirāba igaradibʌrʌ, ¿Ācōrēba cawa oidebemada sāwā ēdrʌdi? Mał bedea bio bia bʌra dadjirā Boro Jesuba naärā jaradiasia. Mał ūrīpedadaba dadjirāa jarasiđaa małgʌra wārāda. Mał awara Ācōrēba ne ununaca waiłada quīrātanoa obisia. Idjia quīrīa bāda quīrāca idji Jaureba obi bʌra idjiderāza diasia. Jūma małgʌdeba cawabisia mał bedeara wārāda. Małda dadjirāba igaradibʌrʌ, ¿sāwā ēdrʌdi?

Jesucrito dadji quīrāca bāda

5 Ějūä djiwiđi zeida bʌ daiba jara panʌra Ācōrēba bajānebema nezocarā jʌwaeda bʌě basía. **6** Ątebʌrʌ Ācōrē Bedeade nāwā bʌ bʌa:
Mł Ācōrē, ēberāda ¿cārē? ¿Cārēa dairāma crīchabari?
Ēberāda ¿cārē? ¿Cārēa dairāda wagabari?
7 Bʌa daira bajānebema nezocarā cāyābara edaara bʌsia.

Māwāmīna daira nañ ējūāne bia bāsia idjabā dji dromarāda bāsia.*

⁸ Bla ne jūmada dai jāwaeda bāsia.†

Ācōrēba ne jūmada dadji jāwaeda bāsia. Dadji jāwaeda bādaéra neēa. Māwāmīna wadibida ununaēa ne jūma dadji jāwaeda bāda. ⁹ Baribārā Jesudebemada cawa panla.‡ Ācōrēba idjira bajānebema nezocarā cāyābara nañ ējūāne edaara bāsia. Ācōrēba idji biadeba māwā osia Jesura jūmarā carea beumārēā. Bia mīga beuda bērā Ācōrēba idjira bia bāsia idjabā dji dromada bāsia.

¹⁰ Ācōrēba ne jūmada osia. Idjidēba ne jūmada bēaa. Ācōrēmaarā bia bāsia Jesura bia mīgaida. Māwā idjira ēberārā Ēdrā Edabarida aride bāsia. Idjidēba Ācōrēba idji warrarāda zocarā edasia idji biya quirudebemada edadamārēā. ¹¹ Jesuba ēberārāda Ācōrē itea bia bābaria. Idjia, mañ ēberārā bida abari Zezada eropanla. Mañ carea Jesura peracaa ādjirāra idji djabarā ai carea. ¹² Ācōrē Bedeade nāwā bá bāa:

Māa bādebemada māñ djabarāa bedeaya. Jūmarā ābaa dji jāre duanlne māa bāda bia jaraya.§

¹³ Idjabā nāwā bá bāa:

Māa idjidrā ījā bāya.*

Idjabā nañ sida bá bāa:

* **2:7** Griego bedeade ἀστρα cartade nañ sida bá bāa: “Daira bāsia ne jūma bla oda bororāda bēadamārēā.” † **2:8** Salmo 8:4-6. Dai jāwaeda bāsia. Griego bedeade nāwā bá bāa: “Ne jūmada idji jīrū edre bāsia.” ‡ **2:9** Jesudebemada cawa panla. Griego bedeade nāwā bá bāa: “Dadjirāba Jesura unu panla.” § **2:12** Salmo 22:22.

* **2:13** Isaía 8:17.

Māra nama b̄la, idjabā warrarā Ācōrēba māla diadara māl umē ābaa panla.[†]

14 Mañ warrarāba djarada, oa sida eropan^λ bērā Jesu bida abarida edasia idji beudadeba diauru poyai carea. Diaurura beu djibaria. **15** Jesuba diaurura poyada bērā, beudi carea waya beadara idjia jūma ēdr^λ b̄lsia. Ewariza beudi waya panneba ādijirāra biē panasidaa nezoca quīrāca. **16** Wārāda Jesura bajānebema nezocarā carebade zeē basia, āteb^λ Abrahañ quīrāca Ācōrē ījā beadra carebade zesia.[‡] **17** Idji zeside ne jūmane dadji quīrāca b̄sia djarā quīrā djuburiabari Sacerdote dji Droma bai carea.[§] Wārāda Ācōrē quīrāpita sacerdote dji droma jūma aride obarida b̄sia. Mañba ara idjida idu beabisia ēberārāba cadjurua obadara Ācōrēba quīrādoamārēa. **18** Diauruba mīā sē baside Jesura bia mīgasia. Mañ bērā diauruba mīā sē beara careba cawa b̄la.

3

Moise cāyābara Jesura dji dromaara b̄la

1 Djabarā, bārāra Ācōrē ēberārā bērā idjabā Ācōrēba bārāra trāna bērā, Jesucritodebemada bio quīrācuita crīchadadua. Idjira Ācōrēba diabuedaa idjabā Sacerdote dji Dromaa. Dadjirāba ebuda jarabadaa idjidra wārāda ījā panla. **2** Ācōrēba obidara Jesuba jūma aride osia Moiseba Ācōrē

[†] **2:13** Isaía 8:18. [‡] **2:16** Griego bedeade nāwā b̄la b̄la: “Abrahañ ēberārāra carebade zesia.” [§] **2:17** Dadji quīrāca. Griego bedeade b̄la b̄la: “Idji djabarā quīrāca.”

ēberārā ume oda quīrāca.* 3 Ēberārāba de bia
obaridebemada dji de cāyābara biara bedeabadaa.
Ara mañ quīrāca dadjirāba Moisedebema cāyābara
Jesudebemada biara bedeadida panla. 4 Dera dji
oda bara b̄eaa. Bariblrl Ācōrēba ne jūmada osia.
5 Moisera Ācōrē nezoca bērā Ācōrē ēberārā ume
jūma aride osia. Mañne idjia cawabisia Ācōrēba
nocoarebema ewaride cārēda jaraida. 6 Bariblrl
Ācōrē warra Critora idji ēberārā boroa. Ādjirā ume
jūma aride o b̄la. Dadjirāba Critoda ījā pananiblrl
idjabā idjideba edadira b̄lsrida jāñā pananiblrl,
Ācōrē ēberārāa.†

Critora igararānadua

- 7-8 Mañ carea Ācōrē Jaureba nāwā jara b̄la:
Idi Ācōrē bedea ūrībladade bārā sora zarearānadua
bārā drōā naenabemarā so zareapedada
quīrāca.
- Ādjirā ējūā pōāsa ewaraga b̄lde duanasidade
Ācōrēba jaradara igarasidaa idjia sāwā oi
cawaya.
- 9 Mama idjia odara cuarenta poa unusidamīna
ādjirāba ījānaē basía sāwā oi cawaya.
- 10 Mañ carea ādjirā ume quīrūpeda Ācōrēba nāwā
jarasia:
- “Ādjirāba māra sodeba wārāda ēpēnacaa. Mā ora
cawa quīrīnacaa.”
- 11 Idjabā quīrū b̄lde wārāneba nāwā jarasia: “Mā
ānāubima ādjirāra jūēnaēa.”‡

* 3:2 Ācōrē ēberārā ume. Griego bedeade b̄l b̄la “Ācōrē deede.”

† 3:6 Griego bedeade īcrlrl cartade nañ siđa b̄l b̄la: “Aba nañ
ewari jōb̄lrladaa.” ‡ 3:11 Salmo 95:7-11; Numero 14:21-35.

12 Djabarā, quīrācuita bēadadua. So cadjiruaba Ācōrē ījānaē bēarānadua. So cadjiruaba Ācōrē zocai bēlra igarabaria. **13** Wađi ewari bēlde eda ewariza dji carebadadua biara ījāni carea. Māwā ni abālda cadjiruaba cūrūgapeda so zarea bēadaēa. **14** Dadjirāba naārā ījāpedadadeba abā beubladaa Critoda ījā pananiblrl, idji ume panania. **15** Mał carea Ācōrē Bedeade nāwā jara bēla:

Idi Ācōrē bedea ūrībldade bārā sora zarearānadua bārā drōā naēnabemarā so zareapedada quīrāca. §

16 Ācōrē bedea ūrīpedadacarea ¿cairāda so zareasida? ¿Jūma Moiseba Egiptodeba ēdrā edadarāda māwā so zareasidaēca? **17** ¿Ācōrēra cairā ume cuarenta poa quīrū bāsi? ¿Cadjirua opedadarā ume quīrū bāsiēca? ¿Mał carea ādjrāra ējūā pōāsa ewaraga bēlde quinisidaēca? **18** ¿Ācōrēba cairāa wārāneba jarasi idjia īnāūbima jūēnaēda? ¿Idji bedea ījānaē bēadarāa māwā jarasiēca? **19** Małgħedeba dadjirāba cawa panla ādjrāba ījāpedada ībērā Ācōrēba īnāūbida bēdama poya jūēnaē basida.

4

1 Ācōrēba wārāda jara bēla dadjirāra wađibida idjia īnāūbima poya jūēnida panlida. Bariblrl quīrācuita bēadadua. Māwāēra īslagħa bārānebemada mama jūēnaēa. **2-3** Bedea bia Ācōrēba īnāūbidebemada dadjirāba ūrīsidaa drōā naēnabemarāba ūrīpedada quīrāca. Dadjirāba

sodeba ījā panʌ bērā Ācōrēba ʌnāubima jūenia. Baribʌrʌ drōā naēnabemarāba ūrīnapeda ījāpedadaē bērā mał bedeaba carebaē basia. Adjirānebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Quīrū bʌde mλa wārāneba nāwā jarasia: “Mλa ʌnāubima ādjirāra jūenaē.”*

Māwā jarasia nał ējūā odadeba ʌtaa idjia oida bādara jūma o eroþl̄mīna.† 4 Ācōrēba idji bedeade ʌnāubada ewaridebemada nāwā jarasia:‡

Sietebema ewaride Ācōrēba jūma pārā eroþasia.

Mał bērā sietebema ewaride ʌnāūsia.§

5 Idjaba Ācōrēba idji bedeade nāwā jara bʌla:

Mλa ʌnāubima ādjirāra jūenaē.*

6 Bedea bia Ācōrēba ʌnāubidebema naärā ūrīpedadaba ījānaē basia. Mał bērā idjia ʌnāubida bādama jūenaē basia. Baribʌrʌ ʌcʌrgʌ ēberārāda wadibida Ācōrēba ʌnāubima poya jūenia. 7 Mał carea Ācōrēba dewara ewarida bʌsia idjia ʌnāubima jūenamārēā. Mał ewari bʌdacarea dārābʌrl̄de idjia Davideba małnebemada bedeasia. Mał bedeara mλa naēna nał cartade bʌsia. Nāwā bʌla:

Idi Ācōrē bedea ūrībʌdade bārā sora zarearānadua.†

8 Josueba israelerāra Ācōrēba wārāda ʌnāubimaa ededabara Ācōrēba dewara ʌnāubidebemada bedeae bacasia. 9 Mał bērā ʌnāubada ewarida Ācōrē ēberārā itea wadibida bʌla. 10 Aþalda

* 4:2-3 Salmo 95:11. † 4:2-3 Idjia oida bādara. Małba cawabi bʌla Ācōrēba dadji ʌnāubini siđa osida. ‡ 4:4 ʌnāubada ewari. Griego bedeade bʌl bʌla “séptimo día.” § 4:4 Genesi 2:2. * 4:5 Salmo 95:11. † 4:7 Salmo 95:7-8.

Ācōrēba ȏnāubima ȶabla, idjia o ȶadadebemada ȏnāusia Ācōrēba ne jūma opeda ȏnāuna quīrāca. **11** Mał bērā dadjirāba biara j̄rlədida panla Ācōrēba ȏnāubima jūeni carea. Māwāra ni abalda ȶaedaēa drōā naenabemarā ījānaē panneba ȶaepedada quīrāca.

12 Wārāda Ācōrē bedeara zocai ȶla idjabā ȶbla ȶla. Idji bedeara djōbada neco quida umé era ȶl cāyābara pewedeara ȶla. Idji bedeaba dadji crīchara, dadji soba o quīrīā ȶl sida jūma ebuda cawabibaria dadji crīcha, dadji jaure, dadji so sida edu cōbala quīrāca. **13** Ācōrēba ne jūmada unubaria. Idjia unuē ȶlra neēa. Idjia odara, dadgia mērā eroȶl sida ebuda unu ȶla. Idjia cawa obalrāde jūma dadgia odara idjia jaradida panla.

Jesura dadjirā Sacerdote dji Droma

14 Ācōrē Warra Jesura bajānaa wāsia. Idjira dadjirā Sacerdote dji Dromaa. Dadjirāba idjira ījā panana a panl bērā wārāda ījā pananida panla. **15** Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaba cawa ȶla dadjirāra ȶblaē panlada. Diauruba idjira mīā sēsia dadjirā mīā sēbari quīrāca. Baribala Jesuba cadjiruara oē basía. **16** Dadji ȶblaē ȶadadebemada cawa ȶl bērā dadjirā idji bugue caita wāblda quīrāca ne wayaa neē Ācōrēa iwidiidida panla. Māwā idjia dadjirāra quīrā djuburiaya idjabā idjia carebamārēā iwidibladaē idji biadeba carebaya.

5

1 Ācōrēba sacerdote dji droma ȶabla rza ēberāda abā edapeda ȶlbaria. Mał bērā ēberārāba cadjirua

opedada carea sacerdoteba Ācōrēa ne diabaria idjabā animarāda babue diabaria.* ² Ēberārāba adua panneba āī opedadara sacerdote dji dromaba poya cawa quīrā djuburiaya idjia bida abarica obari bērā. ³ Ēberārāba cadjurua opedada carea animarā babue diablrlde idjia oda carea bida animarā babue diaida b̄la. ⁴ Ni abālda ara idjiduba sacerdote dji dromada b̄ecaa, āteb̄rl Ācōrēb̄rl abā tr̄peda b̄lbaria Aaroñ b̄lde quīrāca. ⁵ Ara mañ quīrāca Critora ara idjiduba Sacerdote dji Dromada bēñ basía, āteb̄rl Ācōrēb̄rl idjira māwā b̄lsia. Ācōrēba idjia nāwā jarasia:

B̄lra mā Warraa. Idi b̄lra mā Warraada ab̄rla.†

⁶ Idjabā nāwā jarasia:

B̄lra ewariza sacerdoteda b̄aya Melquisedé b̄ada quīrāca.‡

⁷ Crito nañ djarade b̄aside jīñ b̄lba Ācōrēa jīgua bedea djuburiasia, Ācōrēba idji beuida b̄ldebemada poya ēdr̄l b̄lida b̄ada bērā. Mañne Ācōrēba quīrīñ b̄l quīrāca ījā oyada ada bērā, Ācōrēba idji bedeara ūr̄isia.§ ⁸ Critora Ācōrē Warramīna idji bia mīga b̄ldeba ījā o cawasia. ⁹ Ne jūmane daucha ījā oda bērā, idjia jara b̄l ījā o b̄eara jūma ēdr̄l edaya ewariza zocai b̄eadamārēa. ¹⁰ Mañ bērā Ācōrēba idjira Sacerdote dji Dromada b̄lsia Melquisedé b̄ada quīrāca.

W̄rā bedeara igararānadua

* **5:1** Levitico 1:1deba abā 6:7daa. † **5:5** Salmo 2:7. Idi b̄lra mā Warraada ab̄rla. Griego bedeade b̄l b̄la: “Idi māa b̄lida osia” wa “idi māra b̄l zeza basía.” ‡ **5:6** Salmo 110:4. Genesi 14:18. § **5:7** Marco 14:32-36.

11 Mañgʌdebemada daiba zocārā jaradia quīrīā panla. Baribʌrʌ zarea bʌla ebuda cawabidida, bārāba isabe cawadaca bērā. **12** Bārāba Jesu ījāpedadara dārābʌdaa. Mañ bērā idira bārāra Ācōrē bedea jaradiabadada bēadida panasidaa. Māwāmīna Ācōrē bedeara mācua adua panʌ bērā poya bia jaradiadacaa. Aþaʌba bārāa Ācōrē bedeadebema cawaichaara bʌlda wayacusa jara-diaida bʌla juba dawabʌrʌ quīrāca. Bārāra warra zaque quīrāca bēa bērā djico codi cāyābara jubadṛʌ doðida panla. **13** Juba do bēara waedi djuburi quedea bērā sāwā jipa oira adua bēaa. **14** Baribʌrʌ djico zareara drōrā iteaa. Ādjirāba Ācōrē bedea quīrācuita crīcha panʌneba cawa panla cārēda bi-adā idjabā cārēda cadjiruada.

6

1-2 Mañ bērā nocodaa wānia Critoda biara cawadi carea. Dadjirāba idjidebema naārā cawapedada awa jaradiadaēa. Wayacusa jara-diadaēa cadjirua o panʌ carea beudida panʌda, cadjirua igaradapeda Ācōrēmaa zedida panʌda, Ācōrē ījāninebemada, borocuedidebemada, djabarā ñrʌ jawa bʌldidebemada, beudarā ñrēbadidebemada, idjabā Ācōrēba cawa odarā ewariza bia mīgadidebema sida. **3** Ācōrēba quīrīā bʌlbʌrʌ, jūma mañgʌdebemada wayacusa jaradiadi cāyābara dadjirāra nocodaa wānia Critoda biara cawadi carea.

4 Lcʌrlba wārā bedeara cawa panasidaa. Ācōrēba dia bʌ carea bʌlsriða panasidaa. Idji Jauredeba ne edasidaa. **5** Idji bedea bio bia bʌda,

idji ለብላ nocorebema ewaride unubi sida cawa panasidaa. ⁶ Ădjirăba Critoda igarapedada bērā wayacusa poya jēda idjimaa zedaēa. Zesidara Ăcōrē Warra wayacusa crude cachibl̄da quīrāca idjidebemada jūmarāa biē bedeabidia.

⁷ Cue zeb̄rl̄za egoroba dobaria. Mañba egoro biade ne udara dji uda itea bia zaubaria. Ăcōrēba mañ ējūāra bia jarabaria. Crito igaraē bearā mañ ējūā quīrāca panla. ⁸ Barib̄rl̄ cue zedacarea l̄rl̄da, chirua cadjurua sida tunuib̄rl̄, mañ egorora biē b̄la. Ăcōrēba mañ ējūāra biē jarapeda jīrūare jūma babueya. Crito igara bearā mañ ējūā cadjurua quīrāca panla.

⁹ Djabarā, daira māwā bedea panamīna cawa panla Ăcōrēba bārāra ēdr̄l̄ edada bērā o biade wāb̄ldada. ¹⁰ Ăcōrēra jipa b̄l̄ bērā bārāba bia o panlra idjabā idji quīrīā panlra quīrādoēa. Idji ēberārā careba panneba unubisidaa idjira quīrīā panla. Idi bida careba panla. ¹¹ Daiba quīrīā panla bādjiza māwā o pananida aba beub̄ldaddaa. Māwāb̄rl̄ bārāba Ăcōrēneba edadi carea jāā panlra jūma edadia. ¹² Daiba quīrīānaēa bārāra coa beadida, āteb̄rl̄ quīrīā panla bārāra dewararā djabarā quīrāca beadida. Ădjirăba Critoda ījā panl bērā idjabā jūma droa panl bērā, Ăcōrēba diai jaradara jūma edadia.

Ācōrēba bedea b̄ldara wārāda oya

¹³ Ăcōrē cāyābara dji dromaara b̄l̄da neēa. Mañ bērā Abrahañ ume bedea b̄lside ara idji trāneba wārāda carebayada asia. ¹⁴ Nāwā jarasia: “Wārāda māa b̄l̄ra carebaya idjabā b̄l̄deba zocārā

yōbiya.”* **15** Abrahañba jūma droa bədeba jłā bapeda Ācõrēba warra diai jaradada unusia.

16 Ēberärāba wārñeba jarabʌdaðe ãdji cãyãbara dji dromaara bʌ trñneba māwā jarabadaa. Mañne ni aþaþba poya sewaada adacaa. **17** Ara mañ quírãca Ācõrēba ebuða cawabi quírñasia idjia diai jarada edadi ēberärāba mañra wārāda edadida idjabä idjia cr̄icha bʌ quírãca wārāda obarida. Mañ carea ara idji trñneba diayada asia. **18** Ācõrēra sewa oca bẽrā idjia diai jaradara wārāda diaya idjabä idji trñneba jaradara quírā awara oëa. Mañ bẽrā Ācõrēba dadjirā waga þamārēa jãrlsidaa. Idjia jaradara wārāda oida cawa panʌ bẽrā dadjirāba poya sozarra ïjā panania. Mañba Jesudeba edadi carea jłā panʌra quenabaridaëa. **19-20** Dadjia jłā panʌra wārāda edadida cawa panʌ. Mañba dadjirāra careba bʌla bio ïjā pananamārēa anclaba barco ero ūmabari quírãca. Dadjia jłā panʌra wārāda edadida cawa panʌ Jesura bajānaa dadjirā na wāna bẽrā. Idjira Ācõrē dede wuuba eatʌ jira bʌ edaare wāsia dadjirā carebai carea. Mama idjira dadjirā Sacerdote dji Dromada þesia Melquisedé bāda quírãca. Ewariza māwā bʌla.

7

Melquisedé

1 Mañ Melquisedéra Saleñ purudebema boro basía idjabä Ācõrē dji Dromaara bʌ sacerdote basía.* Mañ ewaride Abrahañra þcʌrʌ puru bororā ume djõpeda jūma poyasia. Abrahañ jëda zebʌrʌde

* **6:14** Genesi 22:17. * **7:1** Genesi 14:17-20.

Melquisedéba audiabaride wāpeda idjira bia jarasia Ācōrēba carebamārēā. ² Mañbe Abrahañba djō bapeda jārīnanebemada Melquisedéa diasia. Die juachabʌrʌza abā diasia. Melquisedé trʌba jara b̄la “ēberārā boro jipa b̄la.” Idjabā idjira Saleñnebema boro abadjidaa. Mañ trʌba jara b̄la “necai baidebema boro.” ³ Ni abalba adua panla Melquisedé zezara, dji papa siða cairā basida. Adua panla idji ēberārā drōā naenabemara cairā basida. Idji todadēbemada, beudadēbema siða adua panla.[†] Māwā idjira Ācōrē Warra quīrāca ewariza sacerdotea.

⁴ ¡Melquisedédebemada bio crīchadadua! Idjira wārāda dji droma basía. Dadjurā drōā naenabemada dji droma b̄la Abrahañba djō bapeda jārīnanebemada idjí diaisia. Die juachabʌrʌza abā diasia. ⁵ Māwānacarea Ācōrēba Moisea diada leyde jarasia jūma israelerāba edabʌdadebemada Levideba yōpedadā sacerdoterā diaídida panlda. Die edabʌdaza abā diaídida panla. Israelerāra mañ sacerdoterā djabarāmīna, abari Abrahañneba yōpedadamīna, māwā diaídida panla. ⁶ Baribʌrʌ Melquisedéra Levideba yōnaē basía. Māwāmīna Abrahañba jārīnanebemada idjí diaisia. Die juachabʌrʌza abā diasia. Mañne Melquisedéba Abrahañra bia jarasia Ācōrēba carebamārēā. Māwā osia Ācōrēba Abrahañla naēna wārāda carebayada adamīna.[‡] ⁷ Jūmarāba cawa panla dji dromaara b̄lba dji edaara b̄lra bia jarabarida

[†] 7:3 Griego bedeade mañ versículoda nāwā b̄l b̄la: “Melquisedéra zeza neē b̄la, papa neē b̄la, ēberārā drōā naenabemada siða neē b̄la. Idji toda ewari neē b̄la, idji beuda ewari siða neē b̄la.” [‡] 7:6 Genesi 12:1-3.

Ãcõrëba carebamãrëä.

⁸ Israeleräba edab^λda^δe^βbemada Levideba yōpedada sacerdoteräa diabadaa. Mañ sacerdoterä beudimïna die edab^λdaza ãdjia aba diabadaa. Barib^λr^λ Melquisedéra wadi zocai b^λca b^λla Ãcõrë bedeaba idjira beusida jaraë b^λ b^λrä. Mäwä Abrahäla jãrñanebemada mañ beuca sacerdotea diasia. Die juachab^λr^λza aba diasia. ⁹⁻¹⁰ Israeleräba die edab^λda^δe^βbemada Levideba yōpedada sacerdoteräa aba diabadaa. Barib^λr^λ Melquisedéba Abrahäl audibarisiðe Abrahäl wiuzaque Levira wadi neë basia. Mañ b^λrä dadjiräba nãwä jaradida panla: Abrahäla die juachab^λr^λza Melquisedéa aba diaside idji wiuzaque Levideba yõnirä bida ara mañg^λda diasidaa.

¹¹ Ãcõrëba idji ley diaside Levideba yōpedada sacerdoteräda b^λsia israelerä mañ leydeba pe eronibadamãrëä. Naärä Aaroñda sacerdote dji droma basia. Mañ sacerdoteräba o panneba ëberäräda poya jipa beadibara, ¿cärë cärëä Aaroñ awara sacerdote Melquisedé quíraca b^λda zeida basi? ¹² Mañ sacerdota Levideba yōpedada sacerdoterä cacuabari bësia. Mañ b^λrä dji ley siða awara bësia. ¹³ Jüma mañg^λba dadjirä Boro Jesudebemada bedea b^λla. Idjira Levideba yõnaë basia, ãteb^λr^λ Judadeba yõna basia. Mañ naëna ni abañ Judadeba yõnada sacerdote beadaë basia. ¹⁴ Moiseba jaraca basia sacerdoterära mañ ëberäräneba zedida. Barib^λr^λjümaräba cawa panla dadjirä Boro Jesura Judadeba yõna basida.

¹⁵ Jüma mña jaradara ebudaara b^λla nañda cawadib^λr^λ: Levideba yōpedadarä awara Jesuda

sacerdoteda b̄esia Melquisedé b̄ada quīrāca.
16 Idjira sacerdoteda b̄eē basía leyba b̄ada b̄erā. Leyba ababe Levideba yōpedadadrā b̄lbaria. Jesura sacerdoteda b̄esia idji l̄b̄laadeba beuca b̄erā. **17** Mañ carea Ācōrē Bedeade nāwā b̄l b̄la: Bl̄ra ewariza sacerdoteda b̄aya Melquisedé b̄ada quīrāca. §

18 Naārā b̄ada leyba ni abaanda carebadaē b̄erā Ācōrēba ãyā b̄lsia. **19** Mañ leyba ni aba bida jipa b̄lē basía. Mañ ley cãyābara Ācōrēba ne biara b̄ada diasia dadjirā carebai carea. Mañglaadeba dadjirāra Ācōrē caita wābadaa.

20-21 Ācōrēba dji naārā panana sacerdoterā b̄lside ewariza b̄eadida jaraē basía. Baribl̄ra Ācōrēba Jesura sacerdoteda b̄lside wārāneba jarasia ewariza māwā b̄aida. Ācōrē Bedeade nāwā b̄l b̄la:

Dadjirā Boroba wārāneba jarasia bl̄ra ewariza sacerdoteda b̄aida Melquisedé b̄ada quīrāca.*
 Idjia jaradara quīrā awara oēa.

22 Mañgla Ācōrēba wārāneba jarada b̄erā dadjirāba cawa panla Ācōrēba Jesudeba dadjirā ume bedea b̄adara wārāda oida. Mañ bedea b̄adara idjia naārā diada ley cãyābara biara b̄la.

23 Naārā b̄eada sacerdoterā beubadjidaa. Aba jaidasira idjia o b̄adara waa poya oē b̄erā idji cacuabari dewarada b̄ebadjia. Māwā zocārāda sacerdote basidaa. **24** Baribl̄ra Jesura beuca b̄erā ewariza sacerdote b̄aya. **25** Mañ b̄erā idjideba

§ **7:17** Salmo 110:4. * **7:20-21** Melquisedé b̄ada quīrāca. Griego bedeade ḥcl̄ra cartade mañra neēa.

Ācōrēmaa zebʌdara jūma poya ēdrʌ edaya ewariza zocai bēadāmārēā. Idjira beuca bērā ewariza dad-jirā carea Ācōrēa bedea djuburiabaria.

²⁶ Dadji Sacerdote dji Droma Jesuba cadjiruara ocaa, ne jūmane jipa bʌla. Ācōrēba idjira bia unu bʌla. Cadjirua obadarā tāēnabemada āyā bʌpeda bajāne dji dromada bʌsia. Mał bērā ne jūmane dadjirāra poya carebaya. ²⁷ Idjia ocaa dewararā sacerdote dji dromarāba ewariza obada quīrāca. Mał sacerdoterāba ara ādjia cadjirua opeđada carea naārā Ācōrēa animarāda babue diabadaa. Małbebʌrla dewara animarāda babue diabadaa ēberārāba cadjirua opeđada carea. Baribʌrla Jesuba animarā babue diabʌrla quīrāca ara idjida idu beabisia ēberārāba cadjirua obada carea. Barima abə māwā odaba cadjiruara jūma sagʌsia. ²⁸ Ācōrēba Moisea diada leyba ēberārā ne jūmane jipaē bēada bʌlbaria sacerdote dji dromarāda bēadāmārēā. Baribʌrla mał ley diadacarea Ācōrēba wārāneba jarasia idji Warrara ewariza Sacerdote dji Dromada baida. Māwā idji Warrara bʌsia dadjirā carea sacerdote aride bʌda bēmārēā.

8

Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaa

¹ Dji cr̄icha droma daiba jara panʌra nałgla: dadjirā Sacerdote dji Dromada bajāne Ācōrē bugue biya quiru jʌwa araare chūmla. ² Bajāne Ācōrē de dji wārā arade idjira sacerdotea. Mał dera ēberāba odaēa, ātebʌrla dadjirā Boro Ācōrēba odaa.

³ Sacerdote dji dromarāda Ācōrēba jūma bəlbaria idjía ne diadamārēä idjabā animarāda babue diadamārēä. Mał bērā Jesucrito bida ne di-aida bəsia. ⁴ Idjida nał ējūäne bəlbara sacerdote baě bacasia nał ējūäne sacerdoterā bara bērā. Mał sacerdoterāba Ācōrēa ne diabadaa idji leyde bá bəl quīrāca. ⁵ Sacerdoterāba o panlneba un-ubibadaa bajāne sāwābərlə bəlda. Mał carea Moiseba Ācōrē wua de oi naëna Ācōrēba idjía nāwā jarasia: “Jūma daucha odadua mła nał eyade unubida quīrāca.”* ⁶ Baribərlə Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaba bajāne o bəlra sacerdoterāba nał ējūäne o panl cāyābara biara bəla. Ara mał quīrāca Ācōrēba Jesudeba bedea bəldara biara bəla Moisedeba bedea bəlda cāyābara. Māwā biara bəla mał bedea bəlside Ācōrēba ēberārāra biara care-bayada ada bērā. ⁷ Ācōrēba Moisedeba naärā bedea bəldaba wārāda carebadabara waya dewara bedeada bəlē bacasia. ⁸ Baribərlə Ācōrēba Moisedeba bedea bəldara ēberārāba jūma opedadaě bērā idjia bedeade panlada unusia. Mał carea nāwā jarasia:

Jūmarā Boroba nāwā jara bəla: “Ewari abə mła israelerā ume, Judadebemarā ume bida bedea djiwidida bəlya.

⁹ Mał bedea djiwidira bārā drōä naënabemarā ume bedea bəlda quīrāca baěa.

Bārā drōä naënabemarā ume bedea bəsia Egip-todeba quīrācuita waga ēdrə eneside.†

* **8:5** Exodus 25:40. † **8:9** Quīrācuita waga ēdrə eneside. Griego bedeade bá bəla: “Jawā jidapeda ēdrə eneside.”

Barib^lra wārāda ūjāpedadaē bērā mā ãdjirāra igarasia.” Māwā jara b^la jūmarā Boroba.

10 Idjabā jūmarā Boroba nāwā jara b^la: “Nocoarebema ewariide mā bedea djiwiidida israelerā ume nāwā b^lya:

mā leyra ãdjirā crīchađe, ãdjirā sode bida b^lya.

Māra ãdjirā Ācōrē baya, idjabā ãdjirāra mā puru baya.

11 Małne jūmarāba māra cawa panania. Dji edaara beaba, dji dromarā bida cawa panania.

Mał bērā ni abālba idji druadebemarāa, idji ēberārāa bida waa jaradiadaēa mā jūmarā Boroda cawadamārēā.

12 Ñadjirāba biě opedadara māa jūma quīrādoaya.

Ñadjirāba cadjirua opedadara māa waa crīcha baēa.”‡

13 Ācōrēba bedea djiwiđi b^lyađa aside cawabisia idjia naārā bedea b^ladara dji drōđa. Dji drōđa bērā dārāéne ãyā b^lya. §

9

Ācōrē de nał ūjūñebema idjabā bajāñebema

1 Ācōrē israelerā ume naārā bedea b^lasiđe jarias idji wua deda nał ūjūñe odida pan^lda, mał deđe sāwā odida pan^l sida. **2** Mał de ođapeda dji noocoarebema dejāra “Ācōrē itea b^l dejā” abadjidaa. Mał dejāne ūbīrāda, mesa sida basia. Pał Ācōrē quīrāpita b^ladara sida basia. **3** Dji edaara b^l dejāne wuaba eat^l jira basia. Małg^l dejāra

‡ **8:12** Jeremia 31:31-34. § **8:13** Dārāéne ãyā b^lya. Griego bedeade b^l b^la: “Dārāéne nēbaya.”

“Ācōrē itea biara b_λ dejā” abadjidaa. ⁴ Quera bá diabadada mama basia. Mañra oroba jūma b_λrá basia. Ācōrē baurude sida basia. Mañ sida oroba jūma b_λrá basia. Epedeco jūgurua oro oñada manába bira b_λda mañ baurudede eda basia.* Aaroñ bacuru tununa sida eda basia.[†] Ācōrēba diaða ley mōgara pewedeade b_λda sida eda basia.[‡] ⁵ Baurude ñrñ bajānebema nezoca quīrāca i bara pan_λda umé panasidaa. Ādji iba dji baurude ñrñ coþlra jūätra eropanasidaa.[§] Ādji pan_λmaa Ācōrē quīrāwārēa dorrodorroada zebadjia. Mañ baurude ñrñ coþlmaa sacerdoteba oa jīäpoblr_λde Ācōrēba ëberārāba cadjirua opedadara quīrādoabadjia. Mañg_λdebemada ara nawena daiba nañ cartade jūma jaradiadaëa.

⁶ Jūma mañg_λ päräpedadacarea sacerdoterā ewariza dji noocoarebema dejāne eda wābadjidaa ãdjia Ācōrē itea oñida pan_λra jūma oñi carea. ⁷ Barib_λr_λ dji edaara b_λ dejāne ababe sacerdote dji dromadra poaza þarima aba eda wābadjia. Eda wāblr_λde idjia cadjirua oña carea idjaba ëberārāba adua pan_λneba cadjirua opedadada carea bida animarā oada Ācōrē quīrāpita jīäpoi carea edebadjia.* ⁸ Mañneba Ācōrē Jaureba cawabi basia ëberārāra wadi Ācōrē de bajāne b_λde poya eda wānaëda. Sacerdoterāba wadi Ācōrē de nañ ëjūñe b_λde ne oñida pan_λmisa māwā basia. ⁹ Nañ ewaride jūma mañg_λba cawabi b_λa Ācōrēa ne dia pan_λneba idjaba animarā babue dia pan_λneba

* **9:4** Exodus 16:33. † **9:4** Numero 17:1-10. ‡ **9:4** Exodus 25:16.

§ **9:5** Exodus 25:17-22. * **9:7** Levitico 16:1-34.

bida dji māwā o b̄ea cr̄ichara poya jipa b̄lēda.
10 Ācōrēba Moisea diada leyba ababe cawabisia
 cārēda codida panl̄da, cārēda dodida panl̄da, id-
 jab̄a Ācōrēba s̄agl̄bi b̄lra sāwā s̄agl̄dida panl̄da.
 Jūma małḡla nał djarađe obadjidaa ab̄a Ācōrēba
 jūma quīrā awara obłrl̄dāa.

11 Baribl̄r̄a Critora zesia dadjirā Sacerdote dji Droma bai carea. Jūma ne bia nał ewariđe b̄l̄da idjia dadjirāa dia b̄la.[†] Idjira Ācōrē de bajāne b̄l̄de dadjirā carea ne o b̄la. Mał dera dji araa. Ācōrē de nał ējūāne b̄l̄ cāyābara biara b̄la. Ēberāba odaěa; nał ējūānebemaěa. **12** Critora Ācōrē de bajāne b̄l̄de dji edaara b̄l̄ dejāne barima ab̄a eda wāsia. Mał dejāra “Ācōrē itea biara b̄l̄ dejā” abadaa. Wāsīde chiwatu oada, pac̄ zaque oa sida Ācōrē quīrāpita jīāpoi carea edeě basía. Ātebłr̄a ara idji oada edesia. Barima ab̄a māwā odaba dadjirāra ēdr̄a b̄lsia ewariza bedea neě beadamārēa. **13** Sacerdoteba pac̄ dji umaquīrā oada, chiwatu oada, pac̄ zaque wērā babue diada pora sida ēberārā l̄r̄ jīāpobaria. Małba ēberārā Ācōrē quīrāpita biě beadara nał djarađe bia b̄l̄baria. **14** Māwā baibl̄r̄, ¿Crito oaba dadjirāra biara b̄lēca? Critora cadjirua neě basia. Ācōrē Jaure beucaba carebada bērā ara idjida idu beabisia animarā Ācōrēa babue diabłr̄a quīrāca. Cadjirua o panl̄ carea dadjirāra beudida panasiđaa. Baribl̄r̄a Critoba ara idjida idu beabida bērā dadjirāba cadjirua opedadara Ācōrēba

[†] **9:11** Jūma ne bia nał ewariđe b̄l̄da. Griego bedeade l̄cłr̄a cartade b̄l̄ b̄la: “Jūma ne bia zeida b̄l̄da.”

quīrādoapeda dadjirā crīchara jipa bāsia. Māwā Ācōrē zocai bāra dadjirāba poya ījānia.

15 Ācōrēba naārā bedea bādadeba panasidade ēberārāba cadjiruada obadjidaa. Baribārl Critodrā beusia ādjia cadjirua obadadebemada ēdrā bāli carea. Critora beuda bērā idjideba Ācōrēba bedea djiwidida bāsia. Māwā Ācōrēba ne jūma bia jōca diai jaradara idjia trānarāba Critodeba poya edadia.

16 Nañ quīrāca bāla: ēberāba cartade bābaria idji beudacarea caiba idjia erobāra edaida. Baribārl dji edaida bāba dji bedea bādara wārāda beusida acalbiēbārl, poya edaēa. **17** Dji bedea bāda wadi zocai bāmisa dji edaida bāba mañ cartade bāl bāra poya edaēa. Ababe beudacareabārl poya edaya.

18 Ara mañ quīrāca Ācōrēba israelerā ume naārā bedea bāsiđe animarā oada erozoasia. Mañba cawabisia ādjirāba mañ bedea bādara ījā odida panasidada. **19** Mañra nāwā bāsia: Ācōrēba diada leyra Moiseba naārā ēberārāa jūma jarasia. Mañbe paca zaque oada, chiwatu oa sida baidoedaa puera-sia. Hisopo bacuru jāwatede oveja cara purea ođada jāpeda oade bęguea edasia. Mañ oaba idjia Ācōrēba diada ley cartara, ēberārā sida jīāposia.

20 Jīāpobārlde nāwā jarasia: “Nañ oaba jara bāla Ācōrē bārā ume bedea bādara jūma ījā odida panlda.”‡ **21** Ara mañ quīrāca Moiseba Ācōrē wua dera, jūma mañ dede eda bęa sida oaba jīāposia.

22 Wārāda Ācōrēba Moisea diada leyba jara bāla berara ne jūmada oaba jīāpoida bāda Ācōrē quīrāpita

‡ **9:20** Exodus 24:8.

bia þamārēā. Oada erozoaēþarla dadjia cadjurua opedadara Ācōrēba quīrādoaēa.

Crito oaba dadjia cadjurua odara jūma saglaria

²³ Ācōrē wua dera, mañ dede eda þea sida Ācōrē de bajāne þa zaca þasia. Jūma mañgala animarā oaba jīāpoida þasia Ācōrē quīrāpita bia þamārēā. Baribala Ācōrē de bajāne þara, mañ dede eda þea sida animarā oa cāyābara oa biara þala jīāpoida þasia. ²⁴ Critoba idji oara Ācōrē de ēberāba odade eda edeē basia, mañgala ababe Ācōrē de ara bajāne þa zaca þada bērā. Critoba idji oara bajāneþala Ācōrē quīrāpita edesia. Idira mama dadjurā carea Ācōrēa quīrā djuburia iwidi þla. ²⁵ Idjira bajānaa wāé basia idji oada þarima zocārā jīāpoi carea nañ ējūānebema sacerdote dji dromaba poaza Ācōrē itea biara þa dejāne obari quīrāca. ²⁶ Māwā þadabara nañ ējūā odaðeba ðtaa Critora þarima zocārā beuida þacasia. Baribala nañ jīrūarebema ewaride zepeda ara idjida idu beabisia. Þarima aba māwā odaba dadjurāba cadjurua opedadara jūma ãyā þasia. ²⁷ Jūmarāda þarima aba beudia. Māwānacarea Ācōrēba cawa oya. ²⁸ Ara mañ quīrāca Critoba þarima aba ara idjida idu beabisia zocārāba cadjurua opedadara ãyā þli carea. Idjira wayacusa zeya, baribala mañne dadjurāba cadjurua obadara ãyā þli carea zeēa. Åteþala zeya idji jñā þeara ëdra edai carea.

10

¹ Ācōrēba Moisea diada leyba jūma ne bia Critodeba zeidebemada jarijaria unubi þla.

Mał ne biara leyba diacaa. Mał bērā poaza Ācōrēa animarā babue diađe wābadara leyba poya jipa bļcaa. ² Leyba āđjirāra wārāda jipa bļdabara, waa animarāra babue diađe wānaē bacasia. Animarā babue dia panłneba wārāda cadjirua neě panenabara, waa crīchađaē bacasia idji quīrāpita bedeade panłda. ³⁻⁴ Baribļrā pacā dji umaquīrā oaba, chiwatu oa bida cadjiruara poya āyā bļca bērā, poaza animarā babue dia panłneba quīrānebabī bļla āđjia cadjirua obadada. ⁵ Mał carea Crito nał ējūñaa zeside idjia Ācōrēa nāwā jarasia:

Bļa animarāra bļa babue diađida quīrīāé bļa.

Ne diadi siđa quīrīāé bļa. Bļa mļā cacua diađadrā quīrīāé bļa.

⁶ Āđji cadjirua carea animarā babue diabļdađe, ne diabļdađe bida bļra bļsrida bacaă.

⁷ Mał bērā mļā jarasia: Ācōrē, mļra nama bļa bļa quīrīā bļda oi carea.

Bļ Bedeade mānebemada māwā bļ bļa.*

⁸ Critoba naārā jarasia Ācōrēba quīrīāé bļda īberārāba āđji cadjirua carea animarāda idjia babue diađida idjiba ne diađida. Ācōrēba Moisea diađa leyba māwā obi bļmīna, małneba Ācōrēra bļsrida bacaada asia. ⁹ Małbe Critoba Ācōrēa nāwā jarasia: “Mļra nama bļa bļa quīrīā bļda oi carea.” Małba cawabi bļa naārā Ācōrēba animarā babue diabi bāđara Critoba āyā bļsida. Mał cacuabari ara idjida idu beabida bērā idjidrā besia. ¹⁰ Ācōrēba quīrīā bļra Jesucritoba jūma osia.

* **10:7** Salmo 40:6-8.

Ara idjida idu beabisia. Þarima aba māwā odaba dadjirāra ewariza Ācōrē itea bia b̄asia.

11 Sacerdoterāba ewariza Ācōrē itea ne obadaa idjabə animarāra babue diabadaa. Māwāmīna mañglaa cadjiruara ãyā b̄saa. **12** Bariblə Jesucritoba cadjirua carea ara idjida idu beabisia. Þarima aba māwā odaba jūma cadjiruara ãyā b̄asia. Mañbe Ācōrē j̄wa araare chūmesia. **13** Mama j̄lā b̄la aba Ācōrēba jūma idji ume dji quīrūra idji j̄lawaeda b̄lbərlədaa.† **14** Critoba ara idjida idu beabisia. Māwā þarima aba odaba jūma Ācōrē itea bearā jipa b̄asia. Mañ jipa b̄ldara ewariza þaya. **15** Ācōrē Jaure bida aþarida dadjirāa cawabi b̄la. Naãrā jarasia:

16 Jūmarā Boro Ācōrēba nāwā jara b̄la: “No-coarebema ewariide m̄la bedea djiwidida israelerā ume nāwā b̄lya: m̄leyra ãdjirā cr̄chade, ãdjirā sode bida b̄lya.”‡

17 Mañare nāwā jarasia:

Ãdjirāba biē opedədara m̄la jūma quīrādoaya. Ðjirāba cadjirua opedədara m̄la waa cr̄cha baēa.§

18 Critodeba Ācōrēba dadjirā cadjiruara jūma quīrādoada b̄rā, waa dadjirā cadjirua carea idjia ne diadiē panla.

Jesucritodeba dadjirāra Ācōrē caita poya wānia

19 Mañ b̄rā djabarā, Ācōrē itea biara b̄l dejāne eda wāb̄da quīrāca nañ ewariide Jesucrito oaðeba

† **10:13** Idji j̄lawaeda b̄lbərlədaa. Griego bedeade b̄l b̄la: “Idji j̄rū edre b̄lbərlədaa.” ‡ **10:16** Jeremia 31:33. § **10:17** Jeremia 31:34.

dadjirāra Ācōrē caita ne wayaa neē wānidā panla. **20** Mañ dejāne wua eatl jira bəl cōabərl quīrāca Jesucritoba idji beudadeba o djiwidida jarisia dadjirā Ācōrē caita poya wānamārēā. Mañ ođe wābərlara ewariza Ācōrē ume zocai baya. **21** Dadjirāba Sacerdote dji Dromada bajāne eropanla. Idjia Ācōrē ēberārāra jūma carebabaria. **22** Mañ bērā Ācōrē caita wānadra. Critoba dadjirā crīcha cadjirua bədada jipa bəsia dadjirā so idji oaba jīārobərl quīrāca. Ācōrē quīrāpita bia bəsia dadjirā cacuara baido pāpārā quiruba səgəda quīrāca. Mañ bērā crīcha abā panlneba idjabā wārāda ījā panlneba Ācōrē caita wānidā panla. **23** Ācōrēra bedea abā bəl bērā dadjirāba jłā panlra idjabā mañnebema jūmarāa jara panl siđa ni maāři bida quenabariđiē panla. **24** Jlrəđida panla sāwā dji carebadida biara dji quīrīni carea idjabā ne biada ođi carea. **25** Ābaa dji jłrebadara idu bəlđiē panla ɬclərlba idu bəlbada quīrāca. Ātebərl dji carebadida panla biara ījāni carea. Dadjirā Boro Ācōrēba cawa oi ewarira dārāéne zeida cawa panl bērā biara māwā ođida panla.

26 Wārā bedea cawapedadacarea ara dadjiareba cadjiruada o pananibərl, waa neēa Ācōrēa diadi carea mañ cadjiruara quīrādoamārēā. **27** Māwā o bəlba ababe ne wayaadeba jłāida bəla Ācōrēba cawa omārēā. Mañ ewaride Ācōrēba jūma idji ume dji quīrūra təbəl uruga nūməne batabueya ewariza bá nūmamārēā. **28** Naēna abəlba Ācōrēba Moisea diada leyda igarasira, mañne ēberā uméba wa ūbeaba jarasidara wārāda

māwā b̄l̄da, idjira abeda quīrā djuburia neē beabadjidaa.* 29 Mañba ḥsāwā cr̄cha panla? ḤAcōrēba idji Warra igarabadara wetara cawa oēca? ḤAcōrēba idji Warra oađeba bedea djiwidida b̄lsia dadjirāra idji itea bia b̄l̄ carea. Māwāra ḤAcōrē Warra oa erozoada siriē b̄l̄da cr̄chabadarā ḥidjia wetara cawa oēca? Mañ awara ḤAcōrē Jaureba idji biađeba dadjirāra careba b̄la. Māwāra ḤAcōrē Jaure biē jarabadara ḥidjia wetara cawa oēca? 30 Dadjirāba cawa panla ḤAcōrēba nāwā jarasida: “Ml̄ablr̄a cawa oya. Jūmarāa diaya ādjjirāba opedada quīrāca.”† Idjabā nāwā jarasia: “Jūmarā Boro ḤAcōrēba idji ēberārāra cawa oya.”‡ 31 ḤAcōrē zocai b̄l̄ba dadjida cawa oiblr̄a wārāda bio minijīchia b̄la.

32 Quīrānebadadua bārāba naārā wārā bedea cawasidade sāwā panasidada. Mañ ewaride bārā bia mīgapedadara jūma droasidaa. 33 Edauđe jūmarā quīrāpita Crito carea biē jarasidaa idjabā biē osidaa. Edauđe djabarā Crito carea bia mīga panla ume bia mīgasidaa. 34 Crito carea preso b̄pedadara bārāba quīrā djuburiasidaa. Idjabā bārāba ne erobeadara b̄lsrida idu jārībisidaa, cawa panla bērā mañ cāyābara ne biara b̄l̄ jōcada bajāne eropanla. 35 Mañ bērā bārāba ḤAcōrē ījā panlra igararānadua. ījā pananiblr̄a, ḤAcōrēba bajāne ne biada waibla diaya. 36 Bārāba jūma droadida panla. Māwā ḤAcōrēba quīrīā b̄l̄da odapeda idjia diai jaradara jūma edadia. 37 ḤAcōrē Bedeadē nāwā

* **10:28** Deuteronomio 17:2-6. † **10:30** Deuteronomio 32:35.

‡ **10:30** Deuteronomio 32:36.

þá þla:

Dji zeida þlra dārāéne zeya. Idjira wārāda dārāéa.

³⁸ Ëberā jipa þlra mā ïjā þldeba zocai þaya.
Bariblrl idjia ïjā þlda igaraiblrl, mā idjira
bia unuëa. §

³⁹ Lcrlrlba Ācōrē ïjā panrlra igaradapeða aduadia.
Bariblrl dadjirāra mañ ëberārā quïrāca panlēa,
âtebllrl Ācōrē ïjā panlneba ewariza zocai panania.

11

Ācōrē ïjā þldebema

¹ Dadjirāba Ācōrēda ïjā panl bērā cawa panla
dadjia jlā panrlra wārāda edadida idjabā ununaë
panl sida wārāda. ² Dadji drōä naënabemarāba
Ācōrēra ïjā panana bērā Ācōrēba bia unusia.

³ Dadjirāba Ācōrēda ïjā panl bērā cawa panla
Ācōrē bedeabllrlba nañ ëjūära, bajā sida jūma os-
ida. Māwā dadjia ununacadeba idjia ne jūma
dadjia unubadara osia.

⁴ Abelba Ācōrēda ïjā þada bērā Caiðba diada
cāyäbara ne biara þlda diasia. Íjāna bērā id-
jia diadara Ācōrēba bia unupeda jarasia idjira
jipa þlda. Abelera beudamīna idjia wārāda ïjā
þadaba dadjirāa waðibida cawabi þla Ācōrēra
ïjānida panlda.*

⁵ Enocoba Ācōrēra ïjā þada bērā beurämärēä
Ācōrēba zocai edesia. Ācōrēba ededa bērā idjira
waa ununaë basía. Ācōrē Bedeade þá þla Enoco
edei naëna Ācōrēba idjira bia unusida.† ⁶ Bariblrl

§ **10:38** Habacuc 2:3-4. * **11:4** Genesi 4:3-5. † **11:5** Genesi
5:22-24.

Ācōrē ījāé b̄lra Ācōrēba biaunucaa. Ācōrēmaa ze quīrīā b̄lba ījāida b̄la Ācōrēra wārāda b̄lada idjaba jūma idji j̄rlb̄l dara carebabarida.

7 Noéba wadiunuca zeidebemada Ācōrēba idjía jarasia. Mañra Noéba ījāsia. Ara mañda Ācōrēra waya b̄ada b̄erā idji ēberārāra ēdr̄ edai carea jāba dromada osia. Ācōrēda ījāna b̄erā Noéba cawabisia nañ ījūāne b̄eara dji cadjiruarāda. Noéba ījāna b̄erā Ācōrēba jipa unusia.[‡]

8 Ācōrēba Abrahañra jarasia idjia diai jarada druadaa wāmārēä. Abrahañba Ācōrēra ījāna b̄erā sāma wāda adua b̄lmīna idji druara amepeda wāsia. **9** Ācōrēra ījāna b̄erā idjira Ācōrēba diai jarada druade āibema quīrāca wua dede b̄abadjia. Idji warra Isara, idji wiuzaque Jacobo sida ara mañ quīrāca panabadjidaa, Ācōrēba ādjía bida mañ druara diai jarada b̄erā. **10** Abrahañra māwā b̄abadjia, bajāne b̄l puru jōcadaa wāi carea jāa b̄ada b̄erā. Mañ purura Ācōrēba bio cr̄icha b̄apeda jūma osia.

11 Abrahañra drōada b̄asia. Idji quima Sarara warra toca basía. Bariblra Abrahañba ījāsia Ācōrēba idjía warrara unubida. Ācōrēba diai jaradara ījāna b̄erā warrada unusia.* **12** Māwā Abrahañra beuyama b̄adamīna idjideba ēberārāra

[‡] **11:7** Genesi capítulo 6-8. [§] **11:8** Genesi 12:1-5. * **11:11** Griego bedeade mañ versículora ebuda b̄lēa. Nāwā traducida b̄la: “Abrahañ quima Sara bida Ācōrēra ījāna b̄erā biogoasia, warra tocamīna idjaba djourada b̄lmīna. Ācōrēba diai jaradara wārāda diaida ījāna b̄erā warra tosia.”

zocārā yōsidaa chīdau zocārā bə quīrāca, pusa ūbə poya juachaiē bə quīrāca.

13 Jūma nama tr̄l odjapedadara Ācōrē ūjā panlada beusidaa. Māwāmīna Ācōrēba diai jarađara āđjirāba nał ējūāne edadaē basía. Baribərlə cawasidaa nocoarebema ewariđe idjia jūma diaida.[†] Mał carea bəlsridasidaa idjabə ebuda jarasidaa nał ējūāne āđjirāra drua āibemarāda, djärā druade plrrla beada. **14** Māwā jara panlneba ebuda cawabisidaa āđji drua arada edadi carea jłā panlada. **15** Āđji ēdrapedada druada jēda crīchapedadabara poya jēda wānida panacasiidaa. **16** Baribərlə drua biara bə bajāne bəla quīrīa panasidaa. Mał carea Ācōrēra peracaā idjira āđjirā Ācōrē abədade. Idjia puruda āđjirā itea bajāne o erođla.

17-18 Abrahałba wārāda ūjā bə cawaya Ācōrēba jarasia idji warrada babue diamārēā. Abrahałba Ācōrēra ūjā bəda bērā idji warra Isara babue diade wāsia. Baribərlə mał naěna Ācōrēba idjia nāwā jaradoasia: “Bə warra Isadəba bə warrarāra zocārā yōnia.”[‡] Ācōrēba māwā jaradamīna Abrahałba idji warra ababe quiruda babue diai carea basia. **19** Abrahałba crīchasia idji warra Isa beadacarea Ācōrēba idjira poya īrēbabida. Wārāda Ācōrēba Isa īrēbabibərlə quīrāca idu beabiē basía. Māwā Abrahałba Isara zocai erođesia.[§]

[†] **11:13** Cawasidaa nocoarebema ewariđe idjia jūma diaida. Griego bedeade bə bəla: “Mañgra təməla unusidaa.” [‡] **11:17-18** Genesi 21:12. [§] **11:19** Genesi 22:1-14.

20 Isaba Ācōrēda ījā bāda bērā idji warra Jacobora, Esaú sida bia jarasia Ācōrēba nocoarebema ewaride carebamārēā.*

21 Jacobo beuyama bāside Ācōrēda ījā bāda bērā idjia Jose warrarāra aba aba bia jarasia Ācōrēba carebamārēā. Mañbe idji bardonane jida nūmāba Ācōrēa bia bedeasia.†

22 Jose beuyama bāside Ācōrēda ījā bāda bērā israelerāra Egipto druadeba ēdrādiada asia. Ēdrābāda idji bāwārāra Canaañ druadaa joude ededaduada asia.‡

23 Moise tosida ewaride Egipodebema boroba israelerā warra umaquīrā zaquerāda jūma quenabisia. Baribārā Moise djibarirāba Ācōrēda ījā panana bērā dji boroba jaradara wayadaē basía. Moise todacarea unusidaa idjira warra quīrāwārēā bāda. Mañ bērā dji boroba bearāmārēā jedeco ūbea mērā eropanasidaa.§

24 Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā drōā badacarea quīrīé bāsia ēberārāba idjira Egipodebema boro cau warraada adida.*

25 Idjimaarā cadjirua o bādeba warrewarrea bāsrida bai cāyābara biara bāsia Ācōrē ēberārā ume ābaa bia mīga bāida. **26** Ācōrēba ēdrā edabari diai jaradara wārāda zeida ījāna bērā, idjia crīchasia Egipodebema ne biada erobai cāyābara biara bāda bia mīga bāida.† Ācōrēba nocoarebema

* **11:20** Genesi 27:27-29; 39-40. † **11:21** Genesi 48:1-20.

‡ **11:22** Genesi 50:24-25. § **11:23** Exodus 1:22deba aba 2:2daa.

* **11:24** Exodus 2:10-12. † **11:26** Ācōrēba ēdrā edabari diai jarada. Griego bedeade bāl bāla: “Crito.”

ewaride diai jaradada biara eda quīrīāna bērā māwā crīcha basia.

27 Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā Egiptodebema boro quīrūbi wayaē ēdrāsia. Ācōrē ununacara unu bāl quīrāca idjia ījā bāra igaraē basia.

28 Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā israelerā Egip-todeba ēdrādi ewarida obisia.[‡] Mañne deza dji eda wābada icawa oada jīāpobisia dji beabariba ādji umaquīrā warra dji nabemarāda bearāmārēā.[§]

29 Ācōrēda ījā panana bērā israelerāra Ācōrēba Pusa Purru ēsi ewada ode pōāsa chāsidaa. Baribārla Egip-todebemarā abari ode chābādade jūma nābārla quinisidaa.*

30 Ācōrēda ījā panana bērā israelerāra siete ewari Jerico puru audu pārrāgabādade mañ puru audu jūrā ca bāra jūma todogozoasia.[†]

31 Israelerā uméba Jerico puru sāwā bāl cawaya acāde wāsidade wērā audua Rahába Ācōrēda ījā bāda bērā ādjira bia edasia. Mañ carea israelerāba Ācōrē ījāé bearā jūma quenasidade idjira beadaē basia.[‡]

32 ¿Ācōrē ījā beadadebemada māa cārēda wadi jarai? Sansoñebemada, Gedeoñebemada, Baracodebemada, Jeptedebemada, Davidebemada, Samueldebemada, Ācōrēneba bedeabadarānebema sida bedeai carea ewariba araēa. **33** Ācōrēda ījā panana bērā ñcārla ba drua bearā poyasidaa, ñcārla ba ādji druara jipa erobeasia, idjabā ñcārla ba

[‡] **11:28** Egip-todeba ēdrādi ewarida. Cāpūrīā bedeade bāl bāla “Pascua.” [§] **11:28** Exodus 12:21-30. ^{*} **11:29** Exodus 14:21-31.

[†] **11:30** Josue 6:1-21. [‡] **11:31** Josue 2:1-21; 6:22-25.

nał ējūāne Ācōrēba diai jaradara edasidaa. Ācōrēda ījā panana bērā īcrlra Ācōrēba imamaa idu cobiē basía. ³⁴ Ācōrēda ījā panana bērā īcrlra tɬbɬ uruga nūmɬba baě basía, īcrlra necoba beadidebemada ēdrasidaa, īcrl cacua ḥblaě beadada cacua ḥbliasidaa idjabā mēsrā ȳeasia dji quīrū ume djōni carea. Małba ādji dji quīrūra poyasidaa.

³⁵ Ācrla wērārāba Ācōrēda ījā panana bērā ādji ēberārā beupedađara ḥrēbasidaa. Bariblrl īcrlada Ācōrē ījā panɬ carea ēberārāba bio puodapeda beasidaa. Ācōrēda igaradiblrl ēdrā bɬadiada asidade igaradaě basía. Ātebllrl idu beabisidaa ḥrēbadapeđa zocai bai biara bɬada edadi carea. ³⁶ Ācrlada Ācōrē ījā panɬ carea ēberārāba ipida biě jarasidaa, soaba usidaa, idjabā carenaba jñnapeda preso bɬasidaa. ³⁷ Ācrlada mōgaraba tabari beasidaa. Ācrlada ēsidra bɬá ḥrrasidaa. Ācrlada necoba beasidaa. Ācrlada de neě ȳea bērā plrrla wāsidaa. Małne ādjia jñni carea neě beada bērā oveja e odada, chiwatu e oda sida jñbadjidaa. Ādjirāra abeda ne neě ȳeasia. Ēberārāba ādjirāra bia mīga eropanabadjidaa idjabā biě obadjidaa. ³⁸ Mał ēberārāra Ācōrē quīrāpita dji biara ȳeasia. Mał bērā nał ējūāne beadiē panasidaa. Ādjirāra de neě ȳea bērā ējūā pōāsa ewaraga bɬade, eyade bida plrrla nībabadjidaa. Eya uriade, egoro uriade bida panabadjidaa.

³⁹ Jūma mał ēberārāba Ācōrēra ījā panana bērā Ācōrēba ādjirāra bia unusia. Māwāmīna idjia diai

jaradara nał ējūāne edadaě basía. ⁴⁰ Ācōrēba dadjirā itea ne biara bʌla eroþla bērā quīrīasia ādjirāra dadjirā ume ne jūmane bia pananida.

12

Jesucritoda crīcha pananadua

¹ Mał ēberārā zocārāba unubisidaa Ācōrēra wārāda ījāsidada. Małda cawa panʌ bērā dadjirā bida ara mañ quīrāca ījā pananida panla. Dadjirāa idu ījābicara, cadjiruaba dadjirā bʌrā edabari sida āyā bʌlapeda jūma droa panʌneba nocodaa wānadrā dadjirā jūenida panʌmaa. ² Jesudrʌ biara crīchadida panla. Idjiabʌrʌ carebasia dadjirāba naārā ījānamārēä idjaba carebabaria ewariza ījā pananamārēä. Crīchadadua sāwā idjira crude bia mīgasida. Mał carea peraida bədamīna peraě basía. Idjia cawasia māwānacarea bio bʌsrida baida. Idira Ācōrē bugue biya quiru jʌwa araare chūmla.

³ Bio crīchadadua ēberā cadjiruarāba Jesu biě osidade sāwā droasida. Māwā bārāra sēnaēa idjaba bārāba ījā panʌra igaradida crīchadaěa. ⁴ Bārāra cadjirua ume djō panla. Baribʌrʌ wadibida bārāra beadaě panla Jesu beapedada quīrāca.*

⁵ Biara ījānamārēä Ācōrē Bedeade bʌl bʌra ɬbārāba quīrādoasidaca? Idji warrarāa nāwā jarasia: Mā warra, Jūmarā Boroba quēābʌrʌde sopuarādua.

Jipa omārēä quēābʌrʌde biě crīcharādua.

⁶ Jūmarā Boro Ācōrēba quīrīä bʌl ēberārāra quēābaria jipa oðamārēä.

* **12:4** Bārāra beadaě panla Jesu beapedada quīrāca. Griego bedeade nāwā bʌl bʌla: "Wadibida bārā oara erozoaě bʌla."

Idji warrarā bēadāmārēā edadarāba cadjirua osidara idjia ubaria.[†]

7 Bārā bia mīga panlra droadadua Ācōrēba małglađeba jipa obi bāl bērā. Bārāra idji warrarā bērā, Ācōrēba māwā idu bia mīgabi bāla cawa jipa odamārēā. ¿Warraba jipa omārēā dji zezaba quēācaca? **8** Ācōrēba idji warrarāra jūma quēābaria jipa odamārēā. Māwā oēblrl, bārāra idji warrarā araēa. **9** Dadjirāba nañ djarade zezada eropanasidaa. Ādjirāba dadjirāra quēābadjidaa jipa odamārēā. Mañ carea ādjirāra wayabadjidaa. Mañba ¿ewariza zocai beadi carea dadjirā Zeza bajānebemara biara wayadiē panlca? **10** Dadjirā zeza nañ ējūāne zocai panasidađe dadjirāra quēābadjidaa jipa odamārēā ara ādjia crīcha panana quīrāca. Baribrl Ācōrēba māwā obaria idji quīrāca cadjirua neě bia bēadāmārēā. **11** Jipa odamārēā quēābādade dadjirāra bāsridadacaa ātebrl sopuabadaa. Baribrl tēā badacarea dji ījāpedadaba jipa obadaa idjaba necai bēabadaa.

Ācōrēra ījā pananadua

12 Mañ carea sē panlmīna bārā jawa norrabari bēada, bārā chīrāboro ureurea bēa sida wayacusa ləblabiblida quīrāca biara ījā pananadua. **13** O jipa bālde nībadadua. Māwā dji sē panlra āī wānaēa ātebrl biara ījā panania.[‡]

14 Jūmarā ume necai bēadadua. Idjaba Ācōrē itea bia bēadadua. Ācōrē itea bia bēaĕba

[†] **12:6** Proverbio 3:11-12. [‡] **12:13** Griego bedeade nāwā bāl bāla: “O jipa bālde nībadadua dji jīrū biē bēara āī tāgarānamārēā ātebrl āđi jīrūra biadamārēā.”

idjira poya ununaēa. ¹⁵ Quīrācuita bēadadua Ācōrēba idji biadeba careba b̄lra ni abālba igararānamārēā. Idjabā quīrācuita bēadadua bārā tāēna ni abālba ne carra asea quīrāca bēarānamārēā. Małba djabarāa biě crīchabipedā ārlbaria. ¹⁶ Quīrācuita bēadadua bārā tāēna ni abālba audua nībarānamārēā ni Esaú quīrāca Ācōrēnebemada crīchađaē bēarānamārēā. Esaúra warra iwina bērā dji zezaba eroþldebemada waiþlara edaida basia. Māwāmīna idji djababa bārima abā ne cobidabari idjia edaida bādara jūma idji djabaa diasia. ¹⁷ Bārāba cawa panla māwānacarea Esaúba quīrīa basida dji zezaba idjira bia jaraida Ācōrēba carebamārēā. Māwāmīna dji zezaba idjira igarasia. Esaúra jīānamīna idjia naārā odara poya bia bālē basía.*

¹⁸ Bārā Ācōrēmaa zepedadara israelerā zepedada quīrāca b̄lēa. Israelerāra Sinai eyadaa wāsiđaa. Mał eyara āđji dauba unusiđaa. [†] Małne eyara uruga nūmasia, ewarira pāisosoa nūmesia, idjabā nāūrāda minijčchia pua nūmesia. ¹⁹ Ādjirāba cachiru jīguara, Ācōrēba jīgua bedeablađ sida ūrīsiđaa. Mał ūrīsiđade ne wayaaba bedea djuburiasidaa Ācōrēra waa bedearāmārēā. ²⁰ Bio ne wayasiđaa Ācōrēba nāwā jarada bērā: “Baridua ēberāda, animarā sida nał eya caita zeiblra, mōgaraba tabari beadida panla wa chaba drā

§ **12:16** Genesi 25:27-34. * **12:17** Genesi 27:1-41. † **12:18** Eyara āđji dauba unusiđaa. Griego bedeade nāwā bá b̄la: “Eya dadjia poya tāida b̄lmaa zesidaa.”

beadida panla.”[‡] **21** Israelerāba unu panra bio minijīchia bλ bērā Moiseba nāwā jarasia: “Mλra ne wayaaba ure nūmλa.”[§]

22 Baribλrλ bārāra Ācōrēmaa zesidāde bajānebema Sioλ eyadaa, bajānebema Jerusaleñnaa zesidāa. Mał purura Ācōrē zocai bλdea. Mama bajānebema nezocarāda mil zocārā ābaa bλsrida dji jλre duanla. **23** Bārāra Ācōrē warrarā dji jλre duanλmaa zesidāa. Ācōrēmaarā jūmarāda warra iwinaa. Bajānebema bērā ādji trāra mama bλ bλa. Bārāra jūmarā Cawa Obari Ācōrēmaa zesidāa. Ēberārā jipa b̄ea Ācōrēba bia bλdamaa zesidāa. **24** Bārāra Jesumaa zesidāa. Idjideba Ācōrēra ēberārā ume bedea djiwidida bλsia. Bārāra idji oa jīāpodamaa zesidāa. Jesu oa erozoadaba cawabi bλra Abel oa erozoadaba cawabi bλ cāyābara biara bλa. Jesu oa erozoadaba cawabi bλa Ācōrēba cadjiruara sλgλbarida. Baribλrλ Abel oa erozoadaba cawabi bλa Ācōrēba cadjiruara cawa obarida.*

25 Mał carea quīrācuita b̄eadadua Ācōrēba jara bλra igarada amaaba. Idjia Sinai eyade jarada igarapedādara cawa oside ēdrλdaē basia. Mał bērā idjia bajāneba dadjirā sode jara bλda igaradibλrλ ¿ēdrλdica? ēdrλdaēa. **26** Sinai eyade Ācōrē bedeaside de uremiada wāsia. Baribλrλ nał ewaride idjia nāwā jara bλa: Wayacusa mλa de uremiara wābiya. Małne ababe

[‡] **12:20** Exodus 19:12-13. Wa chaba drλ beadida panla. Griego bedeade λcλrλ cartade maλra neēa. [§] **12:21** Deuteronomio 9:19.

* **12:24** Genesi 4:10-11.

nañ ējūāda urebiēa, ātebʌrlʌ bajā sida urebiya.[†]

²⁷ Wayacusa urebiyada aside Ācōrēba cawabisia ne jūma idjia ocuadara urepeda jōbida. Mañne ababe jōcadra b̄eya.[‡] ²⁸ Dadjirāra Ācōrē puru jōcađe panani b̄erā idjía bia b̄lađa adida panla. Bio waya panlađeba idjía bia bedeadida panla idjia quīrāa b̄la quīrāca. ²⁹ Māwā wayadida panla dadji Ācōrēba idji ījāē b̄eara cawa oi b̄erā t̄lbʌ uruaba jūma bábari quīrāca.

13

Djabarāra sāwā nībađida panla

¹ Bārāra djabarā b̄erā abaraća dji quīrāa b̄eadadua. ² Quīrādoarānadua bārā dede zebʌdara bia edadida panla. Λcʌrʌba cawadaěne bajānebema nezocarāda āđji dede bia edasidaa. ³ Preso b̄eara quīrādoarānadua bārā sida āđjirā ume preso panla quīrāca. Ēberārāba biě o panlađeba bia mīga b̄eara quīrādoarānadua bārā sida āđjirā ume bia mīga panla quīrāca.

⁴ Jūmarāba āđji quimara waya b̄eadida panla. Ācōrēba audua obadara, daunemabada sida cawa oi b̄erā ababe bārā quima ume cāinida panla.

⁵ Paratara awua b̄earānadua. Ātebʌrlʌ b̄adjia erođeaba b̄asrida b̄eadadua Ācōrēba nāwā jarada b̄erā: “Mλa b̄la ameěa idjaba igaraěa.”* ⁶ Mañ

[†] **12:26** Hageo 2:6. [‡] **12:27** Griego bedeade nāwā b̄la b̄la: “Ne jūma idjia ocuada ureida b̄la urepeda jōbiya. Mañne ababe ne jūma urecada b̄eya.” * **13:5** Deuteronomio 31:6.

carea dadjirāba ne wayaa neē nāwā jaradida panla:

Mā Boroba māra careba b̄la. Mañ bērā māra ne wayaē b̄la. ¿Êberāba māda sāwā biē oi?†

⁷ Bārā bororāda quīrānebadadua. Ñadjirāba Ācōrē bedeara bārāa jaradiasidaa. Crīchadadua sāwā ãdjira nībasidada idjaba mañgla ba cārēda sāwāsida. Ñadjia Crito ījā panana quīrāca bārā biđa ījā pananadua.

⁸ Jesucritora quīrā awara bacaā. Nuena bāda quīrāca idī biđa abarica b̄la, idjaba ewariza māwā b̄aya. ⁹ Baribl̄a l̄c̄l̄ba ne quīrātanoa ãi jara-diabadaa. Ñadjirāa idu cūrūgabirānadua. Bārāba co panneba wa cođaē panneba Ācōrēra biara ījānaēa. Mañba ni abalda carebacaa. Ñtebl̄a Ācōrēba idji biadeba careba b̄la bārāba biara sodeba ījānamārēa.

¹⁰ Dadjirāba Jesuda eropanla animarā dadji cadjirua carea babue diapedada quīrāca. Baribl̄a Ācōrē dede wadibida ãđi cadjirua carea animarā babue diabadarāba Jesura poya edadaēa.‡

¹¹ Cadjirua carea sacerdote dji dromaba animarā oara Ācōrē itea biara b̄l̄ dejāne eda jīapode wābaria. Baribl̄a dji animarāra puru jīga ededapeda babuebadaa. ¹² Ara mañ quīrāca Jesura puru jīga bia mīgasia idji oaba ēberārāra Ācōrē itea bia b̄li carea. ¹³ Mañ bērā puru jīga Jesumaa wāblda quīrāca idjira ēpēnida panla.

† **13:6** Salmo 118:6. ‡ **13:10** Griego bedeade mañ versículoda nāwā b̄l̄ b̄la: “Dadjirāba animarā babue diabadada eropanla. Ācōrē dede ne o panla mañnebemada cocara panla.”

Êberârâba Jesu biě jarapedada quîrâca dadjirâ sida biě jarabâdaðe droadida panla. ¹⁴ Nañ eñüâne dadjirâra puru jõcade panlêa, ãtebârâ jâa panla bajânebema puru jõcade panani carea. ¹⁵ Mañ carea Jesucritodeba dadjirâba ewariza Ācôrëa bia bedeadida panla. Dadji Ācôrë ijâ panlana a panlba idjía bia bedeabâdaðe animarâ babue diabâda quîrâca o panla. ¹⁶ Quîrâdoarânadua bia odi carea idjaba bârâba eropanlneba dji careba panani carea. Jûma mañgla Æcôrëba bia unu bâla animarâ babue diabâda quîrâca.

¹⁷ Djabarâ, bârâ bororâba jara panlra ijâ odadua. Bârâra waga panl bêrâ ãdji jâwaeda bœadadua. Ädjirâba cawa panla Æcôrëba cawa obrlâde jûma ãdjia opedâdara idjía ebuda jaraðida. Mañ bêrâ ãdjia jara panlra ijâ odadua. Mâwâ ãdjirâba bâsrida, sopua neñ jûma odia. Bârâba ijâ odaë panlneba ãdjirâda sopuabitibârâ, bârâra poya bia carebadaëa.

¹⁸ Dai carea Æcôrëa iwidiðadua. Daira ne jûmane jipa nîba quîrîä panla. Cawa panla cadjiruara odaë panlada. ¹⁹ Mâ djuburia, Æcôrëa iwidiðadua wayacusa isabe bârâmaa wâbimârëä.

²⁰⁻²¹ Dadjirâ Boro Jesucritora Oveja Wagabari dji Dromaa. Necai bai diabari Æcôrëba idjira beu bœada ñrëbabisia. Jesucrito oaðeba Æcôrëra ëberârâ ume bedea bâsia. Mañra ewariza baya. Mâa quîrîä bâla Æcôrëba ne jûma biada bârâa o cawabida idjia quîrîä bâla quîrâca poya oðamârëä. Idjaba quîrîä bâla Jesucritodeba idjia dadjirâ sode ne jûma oida idjia quîrîä bâla quîrâca bœadamârëä.

Dadjirāba ewariza Jesucritoa bia bedeadida panla. Bia b̄la māwā baida.

²² Djabarā, māna nañ carta zaqueda b̄asia bārāba biara ījānamārēā. Mañ bērā māna bārāa bedea djuburiaya nañ bedeara bia edadamārēā.

²³ Cawadadua dadjirā djaba Timoteo preso bādara ēdrasida. Idjida isabe māmaa zeibarā, bārā acāde wābārāde māna idjira edeya.

²⁴ Djabarā, bārā bororāa, jūma Ācōrē ēberārāa bida jaradadua māna quīrīā bāda ādjirāra bia duananida. Djabarā Italia druadebemarāba quīrīā panla bārāra bia duananida.

²⁵ Māna quīrīā bāla Ācōrēba idji biadeba bārāra jūma careba baida.

**Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e